

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący – Sędzia Agnieszka Gieral-Siewielec

Sędziowie: Ewa Karwowska

Beata Grygiel - Stelina

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2019 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Stowarzyszenia na Rzecz Osób LGBT „Tolerado” w Gdańsku

przeciwko Fundacji Pro-Prawo do życia w Warszawie

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

postanawia

- I. udzielić zabezpieczenia roszczenia powoda Stowarzyszenia na Rzecz Osób LGBT „Tolerado” w Gdańsku na czas toczącego się postępowania poprzez zakazanie rozpowszechniania wizerunku dwóch nagich mężczyzn, przedstawionego w załączniku do wniosku o zabezpieczenie z dnia 18 września 2019 r., wraz z informacjami „Pедераści żyją średnio 20 lat krócej”, „Czyny pedofilskie zdarzają się wśród homoseksualistów 20 razy częściej”, „Tacy chcą edukować twoje dzieci. Powstrzymaj ich.”, „70% zachowań na AIDS dotyczy pederastów”, „91% dzieci wychowywanych przez lesbijki i 25% wychowywanych przez pederastów jest molestowanych”, prezentowanego w formie banerów wielkopowierzchniowych, na plakatach, na ulotkach, na stronie internetowej www.stopedofilii.pl, na stronie internetowej www.stopaborcji.pl oraz na pojazdach przemieszczających się w ruchu publicznym i w miejscach ogólnie dostępnych oraz rozpowszechniania w miejscach publicznych komunikatu dźwiękowego prezentującego te treści,
- II. oddalić wniosek w pozostałej części.

UZASADNIENIE

Powód Stowarzyszenie na Rzecz Osób LGBT „Tolerado” w Gdańsku wniósł przeciwko Fundacji Pro-Prawo do życia w Warszawie powództwo o ochronę dóbr osobistych i zapłatę, domagając się:

1. nakazania pozwanemu, aby w terminie 7 dni od uprawomocnienia się orzeczenia zaprzestał rozpowszechniania nieprawdziwych i homofobicznych treści opisanych w pkt 2 pozwu, których pozwany dopuszcza się poprzez prezentowanie ich na nośnikach takich jak banery, plakaty, transparenty, napisy na pojazdach poruszających się w miejscach ogólnie dostępnych oraz w inny sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi nieograniczonemu kręgowi odbiorców, z towarzyszeniem głośnego przekazu dźwiękowego;
2. nakazania pozwanemu usunięcia ze strony internetowej www.stoppedofilii.pl wszelkich treści wskazanych w pkt 2 pozwu;
3. nakazania pozwanemu, aby w terminie 7 dni od uprawomocnienia się orzeczenia umieścił na stronie internetowej www.stoppedofilii.pl przez okres 60 dni oświadczenie o treści wskazanej w pkt 4 pozwu;
4. nakazania pozwanemu, aby w terminie 7 dni od uprawomocnienia się orzeczenia złożył na piśmie oświadczenie o treści wskazanej w pkt 5 pozwu i przesłał je w formie pisemnej przesyłką pocztową poleconą, za potwierdzeniem odbioru, na adres powoda;
5. zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 75.000 zł tytułem zadośćuczynienia w terminie 7 dni od uprawomocnienia się orzeczenia.

Powód wniósł także o udzielenie zabezpieczenia powyższych roszczeń poprzez wydanie zakazu rozpowszechniania w jakikolwiek sposób, zarówno za pośrednictwem sieci internetowej i strony internetowej www.stoppedofilii.pl, jak i poprzez prezentację na wszelkich nośnikach takich jak banery, plakaty, transparenty, napisy na pojazdach poruszających się w miejscach ogólnie dostępnych oraz w inny sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi nieograniczonemu kręgowi odbiorców treści wskazanych we wniosku o zabezpieczenie.

Uzasadniając żądania pozwu powód wskazał, że pozwany prowadzi stronę internetową zawierającą nieprawdziwe treści piętnujące osoby LGBT. W okresie od 14 do 28 lutego 2019 r. na terenie miasta Gdańska poruszała się furgonetka oklejona wielkoformatowymi banerami ze zdjęciami roznegliżowanych osób i

homofobicznymi hasłami, oznaczona symboliką środowiska LGBT. Pojazd był sygnowany nazwą Fundacji pozwanego. Przejazdom tym towarzyszył komunikat dźwiękowy, wzywający do walki z pedofilią i sugerujący jej powiązanie z osobami LGBT. Rozpowszechniane w ten sposób treści dotyczyły także rzekomej wysokiej zachorowalności osób nieheteroseksualnych na choroby przenoszone drogą płciową, krótszej prognozy życia u takich osób oraz inne nieprawdziwe informacje dotyczące tej społeczności, którym nadany był pozór danych statystycznych i naukowych, co mogło wzbudzać przekonanie o ich prawdziwości. Przeprowadzenie powyższego działania pozwany poświadczył w treści artykułu zamieszczonego na stronie internetowej pozwanego www.stoppedofilii.pl. W tym okresie pozwany organizował także stoiska z przedmiotowymi materiałami informacyjnymi, znajdujące się w węzłowych punktach miasta a w dniu 25 maja 2019 r. przy pomocy niniejszej furgonetki podjął próbę zablokowania organizowanego przez powoda Marszu Równości i prezentacji przedmiotowych treści.

Z kolei uzasadniając wniosek o zabezpieczenie powód wskazał na ogromną społeczną szkodliwość działań pozwanego, z czym wiąże się konieczność pilnego zaprzestania przez pozwanego rozpowszechniania nieprawdziwych i zniesławiających informacji. Podkreślił, że brak zabezpieczenia będzie prowadził do utrzymywania się stanu permanentnego naruszania dóbr osobistych powoda.

Postanowieniem z dnia 12 września 2019 r. Sąd oddalił wniosek pozwanego o zabezpieczenie zgłoszony w pozwie, wskazując, że sformułowane żądania są zbyt ogólnikowe i wykraczają poza skalę naruszenia przedstawioną w pozwie. Powód domagał się udzielenia zabezpieczenia w szerszym zakresie niż wynika to z załączonych do pozwu dokumentów i innych dowodów stanowiących podstawę dokonanego naruszenia.

W dniu 18 września 2019 r. powód złożył ponowny wniosek o udzielenie zabezpieczenia poprzez zakazanie pozwanej na czas toczącego się postępowania rozpowszechniania informacji wskazanych w sentencji niniejszego postanowienia. W uzasadnieniu wskazał, że tak sformułowane zmodyfikowane żądanie zabezpieczenia przedstawione w tym wniosku spełnia wymogi konkretyzacji i egzekwowalności, powód przedstawił bowiem konkretne wizerunki, hasła, informacje, komunikaty dźwiękowe oraz kanały ich dystrybucji, wraz z załącznikami umożliwiającymi ich niebudzącą wątpliwości specyfikację.

Zdaniem Sądu wniosek o udzielenie zabezpieczenia po dokonanej przez powoda modyfikacji zasługiwał na uwzględnienie w części.

Zgodnie z art. 730 § 1 k.p.c., zabezpieczenia można żądać w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd. Stosownie do § 2 zd.1, sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku. Przesłanki udzielenia zabezpieczenia wskazuje art. 730¹ k.p.c., w § 1 i 2, stanowiąc, że udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Ten zaś istnieje dopiero wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interes stron w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę (art. 730¹§ 3 k.p.c.).

Z powyższego wynika, że udzielenie zabezpieczenia jest uzależnione od kumulatywnego zaistnienia przesłanek określonych w art. 730¹ § 1 k.p.c., tj. uprawdopodobnienia roszczenia oraz uprawdopodobnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia.

Uprawdopodobnienie roszczenia w postępowaniu zabezpieczającym, przy uwzględnieniu treści art. 243 k.p.c. (zezwalającego na odstępstwo od rygorów przewidzianych w postępowaniu dowodowym), należy rozumieć w ten sposób, że uprawniony powinien przedstawić i należyście uzasadnić twierdzenia, które stanowią podstawę dochodzonego roszczenia. Uprawdopodobnienie dotyczy w praktyce dwóch aspektów. Odnosi się ono zarówno do okoliczności faktycznych, na których opiera się roszczenie i które powinny być przedstawione, a ich istnienie prawdopodobne w świetle dowodów oferowanych przez uprawnionego, jak i do podstawy prawnej roszczenia, która powinna być również prawdopodobna w tym znaczeniu, że dochodzone roszczenie znajduje podstawę normatywną (*zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13.02.2012 r., I ACz 270/12, LEX nr 1111997*). Przy tym zaznaczyć należy, że roszczenie można uznać za uprawdopodobnione, jeżeli *prima facie* istnieje szansa na jego istnienie (*zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20.09.2012 r., I ACz 850/12, LEX nr 1217686; a także postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 07.05.2012 r., I ACz 782/12, LEX nr 1164918*). Istotą postępowania zabezpieczającego jest bowiem to, że sąd dokonuje jedynie pobieżnej (wstępnej) analizy dostarczonego przez wnioskodawcę materiału dowodowego (*zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 07.05.2012 r., I ACz 782/12*). W konsekwencji roszczenie, o którym mowa w art. 730¹ § 1 k.p.c. jest uprawdopodobnione, jeśli bez głębszego

wnikania we wszystkie możliwe aspekty faktyczne i prawne sprawy, istnieje na pierwszy rzut oka znaczna szansa, że w świetle przytoczonych przez wnioskodawcę twierdzeń faktycznych, popartych dowodami lub środkami nie będącymi dowodami w rozumieniu k.p.c., przysługuje ono osobie uprawnionej (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 25.04.2012 r., I ACz 692/12, LEX nr 1135411).

W ocenie Sądu, powód co do zasady uprawdopodobnił, że zachowanie pozwanego w sposób opisany w uzasadnieniu pozwu i załączonych doń dokumentach mogło stanowić naruszenie jego dóbr osobistych. Zgodnie z art. 24§1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem może żądać zaniechania tego działania, chyba, że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Z treści załączonych kserokopii: statutu powoda, sprawozdania merytorycznego z działalności powoda za 2018 rok oraz informacji o Gdańskim Modelu na Rzecz Równego Traktowania wynika, iż powód od wielu lat prowadzi działalność społeczną ukierunkowaną na reprezentowanie interesów osób nieheteroseksualnych na Pomorzu, w tym od roku 2016 prowadzi intensywną współpracę z organami samorządowymi miasta Gdańska w ramach wdrażania polityki równościowej i antidyskryminacyjnej. Okoliczność podjęcia przez pozwanego wskazanych w treści pozwu działań naruszających dobra osobiste powoda została natomiast potwierdzona kserokopią zawiadomienia o wszczęciu dochodzenia z dnia 22 marca 2019 r., wydrukami artykułów opublikowanych na stronach internetowych pozwanego pod adresami: www.stopaborcji.pl, www.stoppedofilii.pl, wydrukami artykułów opublikowanych na internetowych serwisach informacyjnych pod adresami: www.trójmiasto.pl, www.dziennikbałtycki.pl, www.trojmiasto.wyborcza.pl, a także wydrukiem postów zamieszczonych na koncie pozwanego na portalu Facebook, dotyczących przedmiotowych działań. Z treści powyższych materiałów wynika, iż pozwany głosi hasła o związku pomiędzy homoseksualizmem a pedofilią, mogące być odczytywane jako obraźliwe i krzywdzące dla osób LGBT, w tym także dla powoda, mając na względzie okoliczność, iż treści głoszone przez pozwanego mogą nie polegać na prawdzie, co potwierdza treść załączonych wydruków artykułów prasowych opublikowanych w dwumiesięczniku Replika nr 64 (listopad/grudzień 2016) s. 9,14-17. Jako naruszone dobra osobiste powód wskazał prawa podstawowe objęte ochroną zarówno na gruncie krajowym, jak i ponadnarodowym, tj. godność, prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, dobrego imienia, zakaz dyskryminacji (z uwagi na m.in. orientację

seksualną) w korzystaniu z tych praw. Rozpowszechnianie wyżej wymienionych treści na tak szeroką skalę mogło oddziaływać na opinię społeczną. W efekcie powyższego mogło nastąpić naruszenie godności osób LGBT i powyższych praw im przysługujących, a w konsekwencji przysługujących także powodowi. Co do zasady należało się zgodzić się ze stanowiskiem powoda, iż w zakresie naruszenia dóbr osobistych aktualizuje się domniemanie bezprawności naruszeń, którego obalenie spoczywa na pozwanym.

Zdaniem Sądu działania pozwanego w sposób opisany w pkt 1) zmodyfikowanego wniosku polegające na rozpowszechniania wizerunku dwóch nagich mężczyzn, przedstawionego w załączniku do wniosku o zabezpieczenie z dnia 18 września 2019 r., wraz z informacjami „Pederasta żyją średnio 20 lat krócej”, „Czyny pedofilskie zdarzają się wśród homoseksualistów 20 razy częściej”, „Tacy chcą edukować twoje dzieci. Powstrzymaj ich.”, „70% zachowań na AIDS dotyczy pederastów”, „91% dzieci wychowywanych przez lesbijki i 25% wychowywanych przez pederastów jest molestowanych”, mogły naruszać dobra osobiste powoda i zakazanie rozpowszechniania wskazanych tam informacji mogło zostać uwzględnione.

Należy wskazać na treść art. 730¹ § 3 k.p.c., w myśl którego, przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązane nie obciążać ponad potrzebę. Zgodnie natomiast z art. 731 k.p.c., odnoszącym się do granic zabezpieczenia, nie może ono zmierzać do zaspokojenia roszczenia, chyba że ustawa stanowi inaczej. Co prawda treść zmodyfikowanego żądania zabezpieczenia roszczenia częściowo zmierza do zaspokojenia roszczenia, jednakże za zasadnością zabezpieczenia roszczenia zgodnie we wskazanej we wniosku formie, przemawia treść art. 755 § 2¹ k.p.c., zgodnie z którym, przepisu art. 731 nie stosuje się, jeżeli zabezpieczenie jest konieczne dla odwrócenia grożącej szkody lub innych niekorzystnych dla uprawnionego skutków. Sąd uznał, iż w rozpoznawanej sprawie udzielenia zabezpieczenia jest konieczne dla odwrócenia niekorzystnych dla uprawnionego skutków w postaci naruszania dóbr osobistych. Ponadto zmodyfikowane przez powoda żądanie zabezpieczenia w pkt 1 spełnia wymogi konkretności, możliwe było zatem dokonanie zabezpieczenia w kształcie wskazanym przez powoda i postanowienie wydane w oparciu o wniosek powoda będzie nadawać się także do egzekucji.

Odnosząc się do przesłanki uprawdopodobnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia warto wskazać na treść art. 755 § 2 k.c., zgodnie z

którym, w sprawach o ochronę dóbr osobistych zabezpieczenie polegające na zakazie publikacji może być udzielone tylko wtedy, gdy nie sprzeciwia się temu ważny interes publiczny. Należy podkreślić, że w procesach o ochronę dóbr osobistych szczególnie widoczny jest ten aspekt zabezpieczenia, w którym akcentuje się możliwość udzielenia uprawnionemu tymczasowej ochrony prawnej, zapewniającej mu przyszłe merytoryczne rozstrzygnięcie sądowe. Często bowiem brak zabezpieczenia polegającego na tymczasowym zakazie podejmowania bezprawnych czynności, jest równoznaczny z brakiem w ogóle ochrony sądowej, gdyż skutki, jakie wywiera naruszenie dóbr osobistych, są niejednokrotnie nieodwracalne. W tej bowiem sytuacji nawet późniejsze przeproszenie przez sprawcę może co najwyżej złagodzić przykre następstwa zdarzenia, którego jednak nie jest już w stanie przekreślić. Odnosząc powyższe uwagi na okoliczności sprawy niniejszej, Sąd nie dostrzegł jednak owego ważnego interesu, który sprzeciwiałby się ustanowieniu zabezpieczenia w formie zakazu publikacji. Należy bowiem mieć na uwadze, że dalsze rozpowszechnianie przez pozwanego w przestrzeni publicznej oraz na stronach internetowych nieudokumentowanych haseł i informacji, odczytywanych jako obraźliwe i krzywdzące dla osób LGBT, w tym także dla powoda, z uwagi na ich dostępność w zasadzie dla nieograniczonego grona odbiorców, może powodować dalsze naruszenia dóbr osobistych powoda. Słuszne jest twierdzenie powoda, iż działania pozwanego wymierzone są przeciwko całej społeczności osób LGBT i wzbudzają szerokie zainteresowanie społeczne, które może powodować ugruntowywanie się zniesławiających tą grupę osób, treści u osób postronnych, co z kolei nie pozostanie bez wpływu na działalność prowadzoną przez powoda na rzecz tej społeczności.

Z kolei żądanie określone w pkt II wniosku o udzielenie zabezpieczenia nie mogło zostać uwzględnione. Przede wszystkim działania pozwanego określone w pkt II wniosku polegające na rozpowszechnianie informacji „Czego lobby LGBT chce uczyć dzieci? 4- latki: masturbacji, 6- latki wyrażania zgody na seks, 9 – latki pierwszych doświadczeń seksualnych i orgazmu nie stanowiło podstawy faktycznej żądania pozwu, zatem zakazanie rozpowszechniania takich informacji nie może stanowić przedmiotu zabezpieczenia. Z tych względów wniosek określony w pkt 2 wniosku nie mógł zostać uwzględniony. Na marginesie należy wskazać, że wniosek ten nie mógłby zostać uwzględniony również z merytorycznych względów. Informacje wskazane na przedmiotowym banerze dotyczące edukacji seksualnej dzieci nie są nieprawdziwe, gdyż pochodzą z matrycy edukacji seksualnej opracowanej przez Biuro Regionalne WHO dla Europy i BZgA. Powszechnie wiadomym jest Ruch LGBT

jest zwolennikiem wprowadzenia edukacji seksualnej zgodnie ze standardami WHO. Równocześnie w szeroko pojętej dyskusji publicznej na okoliczność zakresu i rodzaju edukacji seksualnej dzieci nie można zabronić drugiej stronie prawa wypowiedzenia się i sprzeciwiania się takim działaniom. Każdy obywatel ma zagwarantowane w konstytucji prawo do swobodnej, nawet mocnej wypowiedzi i wypowiedzenia sprzeciwu przeciwko edukacji seksualnej dzieci według takich standardów, a zwłaszcza nie można odmówić takiego prawa rodzicom korzystającym z wolności słowa w ramach konstytucyjnie zagwarantowanego prawa do wychowywania dzieci wedle własnego przekonania. Z powyższych względów wnioski w tej części nie zasługiwały na uwzględnienie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia na podstawie art. 755 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. art. 730 § 1 k.p.c. i art. 730 1 § 1 i 2 k.p.c. oraz mając na względzie treść art. 755 § 2¹ k.p.c.

Ewa Karwowska

Agnieszka Gieral-Siewielec

Beata Grygiel - Stelina

Zarządzenie:

1. Odnotować w rep. C;
2. Odpis postanowienia doręczyć:
 - pozwanemu – z pouczeniem o zażaleniu;
 - pełnomocnikowi powoda - bez pouczenia wraz ze wzmianką o wykonalności;
1. Akta przedłożyć z wpływem lub za 21 dni od wykonania zarządzenia wraz z epo.

Gdańsk, dnia 26 września 2019 r.

Sędzia Agnieszka Gieral-Siewielec